

است: سو سو سو سو سو سو
ازی شووش نیز هست و این از آ
ی بود و آنکه روشنگر طبقه مکار
ن روشنگر طبقه کارگر بود بل
شدنی است. که

کن دارد که این لغزش رفیق
بلوں "راما" روشنگر بولتاد
با سوچش سیکرد که "بود،

درباره روشنگر

قلانی "براهماست با" (یک بحث قلمی)

سخ و فیق محمد "آری" است میر
ای پاسروقات کوچک جنگی و -
روشنگران انقلابی بودند یا نبود
که بودند - آنها "روشنگران بود
بوده بیشوند یا نبیشوند؟

بن ناسنجهده "روشنگر انقلابی
لئانها" را درهم آمده است. ا
هر کس روشنگر خوبش است پس
نه کارگر هم هشت دوست برآورده
است است: هر کس روشنگر طبقه کار
گری شووش نیز هست و این از
نشی بود و آنکه روشنگر طبقه مکار
نوان روشنگر طبقه کارگر بود بلو
شدنی است. که

کن دارد که این لغزش رفیق
قلانی "راما" روشنگر بولتاد
لیجا سوچش سیکرد که "بود،
قلانی "براهماست با" روشنگر
سخ و فیق محمد "آری" است میر
ای پاسروقات کوچک جنگی و -
نمی بود

مصطفی شاعریان
حمید مردمی

همراه با: "درباره یک بحث قلمی"
ناصر پاکدامن

Forough Verlag & Buchhandlung

Jahnstr. 24 · 50676 Köln

Telefon: 02 21/923 57 07 · Fax: 02 21/201 98 78

در باره روشنفکر

(یک بحث قلمی)

(۱۳۵۲-۱۳۵۳)

مصطفی شعاعیان حمید مؤمنی

جشنواره ادبی

(روزه شعر نویسی)

روزه شعر نویسی روزه شعر نویسی

روزه شعر نویسی روزه شعر نویسی

تنظيم و پیوست

ناصر پاکدامن

انتشارات فروغ

(رمانه شعر دیگر)

(۷۶۷۱-۷۰۷۶)

در باره روشنفکر

(یک بحث قلمی)

مصطفی شعاعیان ، حمید مومنی

همراه با «در باره یک بحث قلمی»، ناصر پاکدامن

چاپ اول تابستان ۱۳۸۶

چاپ: چاپخانه مرتضوی کلن

انتشارات فروغ

Forough Verlag
Jahn Str. 24
50676 Köln / Germany
Tel.: 0221 9235707
foroughbook@gmail.com

یادداشت
یک لایه
درباره روشنفکر
نگاهی به "درباره روشنفکر"
نامهای سرگشای
درباره یک بحث
شاهد عینی
چند حاشیه با

۵	ن. پ.	یادداشت
۷	مصطفی شعاعیان	یک لایه
۱۲	حمید مؤمنی	درباره روشنفکر
۱۷	مصطفی شعاعیان	نگاهی به "درباره روشنفکر"
۳۲	حمید مؤمنی	درباره روشنفکر (۲)
۴۶	مصطفی شعاعیان	نامه‌ای سرگشاده به رفیق «م»
۷۵	ناصر پاکدامن	درباره یک بحث قلمی
۱۴۶	وارطان میکائیلیان	شاهد عینی
۱۵۴	ناصر پاکدامن	چند حاشیه بلندتر از متن

یادداشت

این کتاب دربرگیرنده پنج متن کوتاه است درباره روش‌نفکر، حاصل بحثی قلمی میان حمید مؤمنی و مصطفی شعاعیان در مرداد ۱۳۵۲ در شهر مشهد. این هر دو که از چهره‌های شناخته‌شده جنبش مسلحه آن سالهای ایران آریامهری هستند، در آن زمان زندگی مخفی داشتند و از جمله چریکهای فدائی خلق بودند.

درینجا نخست می‌بایست از دوستانم مریم و هدایت متین‌دفتری که این متنها را در اختیار این نگارنده گذاشتند صمیمانه تشكر کنم. مصطفی شعاعیان نسخه‌ای از دستنوشته‌ها و انبوهی از پیشنویسها و یادداشتهای خود را در نزد ایشان به امانت سپرده است و ایشان بودند که این متن پنجمگانه درباره روش‌نفکر را برای طبع و نشر در اختیار این قلم قرار دادند و درین مرحله آماده‌سازی کتاب و بازبینی این مقدمه هم، هر زمان که نیازی افتاد دسترسی و مراجعته به این مجموعه را برین نگارنده ممکن گردانیدند (ازین پس، آنجا که لازم افتاد، با عنوان «مجموعه دستنوشته‌ها و نوشته‌های شعاعیان» ازین مجموعه یاد خواهد شد).

از پنج متنی که درینجا به چاپ می‌رسد دو متن نخستین پیش ازین در چشم‌انداز (شماره ۳، پائیز ۱۳۶۶) به چاپ رسیده است. در آن هنگام و با وجود همه کوششها و پرس و جوهایی که از مطلعان شد هویت «رفیق مجید» برین نگارنده نامعلوم ماند و به همین سبب هم آن نوشته نه با نام واقعی نویسنده، حمید مؤمنی، که با نام مستعار او (رفیق مجید) به چاپ رسید. نخستین بار نشریه پیام فدائی، ارگان چریکهای فدائی خلق ایران، بود که در شماره ۲۵ سال ۴ خود (مورخ فروردین ۱۳۶۸) ضمن نقل این دو متن (ص. ۱۹-۱۵) از چشم‌انداز، نوشت که «مجید»، نام مستعار حمید مؤمنی است، ندانستهای که بر من روشش شد و از آن پس دیگرانی هم تأیید کردند.

آنچه ازین پس می‌آید مجموعه پنج متن است حاصل بحثی قلمی میان حمید مؤمنی و مصطفی شعاعیان در مرداد ۱۳۵۲ در مشهد. همچنان که گفته شد موضوع بحث درباره روش‌نفکر است. در دو متن نخستین هریک ازین دو نظر خود را درباره روش‌نفکر بیان می‌دارند: مصطفی شعاعیان، با نام مستعار «رفیق طاهر»، در نوشته‌ای به تاریخ ۱۴ مرداد ۱۳۵۲ با عنوان «یک لایه» و حمید مؤمنی، با نام مستعار «مجید»، در نوشته‌ای از همان روزها که تاریخ تحریر ندارد با عنوان «درباره روش‌نفکر». متن سوم، «نگاهی به درباره

روشنفکر» با تاریخ تحریر ۱۶ مرداد ۱۳۵۲ و اکنون انتقادی مصطفی شعاعیان است به نوشتۀ حمید مؤمنی، در آغاز این متن، شعاعیان چگونگی و چرائی تکوین این مباحثه کتبی را شرح می‌دهد. متن چهارم، «درباره روش‌نفکر(۲)؛ ایراد به نظریه رفیق ط.» با تاریخ ۲۴ مرداد ۱۳۵۲ پاسخ به متن سوم است از حمید مؤمنی که در واقع بیهودگی ادامه تبادل نظر و پس قطع گفتگو را اعلام می‌کند. آخرین متن، «امام سرگشاده به رفیق مر، در زمینه درباره روش‌نفکر(۲)»، از مصطفی شعاعیان است به تاریخ ۲۸ مرداد ۱۳۵۲. مفصلترین و بلندترین

متنهای پنجگانه و آمیزه‌ای از استدلال و نقد و نکته‌یابی و نکته‌گویی!

تقطیم و آماده‌سازی متون پنجگانه این بحث قلمی و نوشتۀ آنچه درینجا به پیوست آنها می‌آید، در بهار سال ۱۳۷۹، صورت انجام پذیرفت تا در مجموعه مقالاتی درباره روش‌نفکری که دوستی در دست تهیه و تدوین و تنظیم داشت انتشار یابد. تأخیر ناخواسته و تاکنونی در تحقیق این امر، علت اصلی انتشار این مجموعه به صورت مستقل است. آنچه ازین قلم در بخش پایانی کتاب و به دنبال متون پنجگانه می‌آید متنی است درباره این بحث قلمی و در معرفی آن مبارزان و فضای سیاسی - اجتماعی حاکم بر ایشان.

تفاوت مجموعه کنونی با مجموعه پیشین، گذشته ازین و آن تصحیح و تدقیق و دنبال کردن این بحث در یکی از آخرین نوشتۀ‌های شعاعیان (دست کم انتقاد مارکسیستی را تکشیم/ نیمه بهمن ۱۳۵۴)، افزودن چند پیوست، و از جمله تجدید چاپ «شاهد عینی» نوشتۀ وارطان میکائیلیان (چشم‌نداز، ۲، بهار ۱۳۶۶، ص. ۳۹-۳۷، ص. ۳۱-۳۶) است به عنوان پیوست.^۱

فراهم آمدن این متن که دیگر نسخه‌ای از نمونه نهایی آن در اختیار این نگارنده نبود، در واقع با صرف وقت بسیار و زحمت فراوان و بهینه همدلی و همراهی چند تنی از دوستان ممکن گردید و خاصه اگر یاری صبورانه مهدی سامع نبود بازیابی و بازخوانی «الکترونیکی» بخش‌های عمده‌ای ازین متن هرگز ممکن نمی‌شد و همچنین اگر دوستم سعید هوشمند همت نمی‌کرد معلوم نبود که مشکل دشوار تایپ مجدد تمامی متون پنجگانه «بحث قلمی» و بخش‌های «از دست، اگر نه بر باد، رفتة» روش‌نفکران و انقلاب چه سرنوشتی می‌یافتد. دوست دیگر، شیدا نبوی، این بار هم را از حذف و صلاحیت پرظرافت خود در پیرایش و صفحه‌آرایی کتاب برخوردار کرد. امید است که این کلمات دست‌تکم بیانگر بخشی از سپاس ویژه این قلم ازینهمه یاری پر مهر و بی‌توقع باشد.

با یاد همیشه بیدار آنان که زندگی را جست و جوی صادقانه راهی به روش‌نایها و برابریها و آزادیها دانستند.
ن.پ.

پاریس، بهار ۱۳۸۶

پیش از مطالعه، غلطهای زیر را تصحیح فرمائید:

صفحه	سطر	نادرست	درست
۵	۲۲	حاصل بخشی قلمی میان	از
۵	۲۳	در مرداد ۱۳۵۲ ... موضوع بحث	زاد
۵	۲۴	است	زاد
۶	۲۶	روشنفکران و انقلاب	درباره یک بحث قلمی
۷۷	۱۷	[۱۳۵۱]	[۱۳۵۲]
۹۴	۲۹	(شعاعیان)	(از جمله شاعیان
۹۴	۳۰	شیرین معاضد	میترا بلبل صفت
۱۱۵	۷	چهارگانه	پنجگانه
۱۳۸	۲۶-۲۷	مصطفی... کپسول	زاد
۱۳۹	۱-۲	فسردن... همچنان	زاد